

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ
ԱՆԿԱՆ ԱՈՒԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ

ք. Երևան
2025թ.

Սույն հաշվետվությունը սկզբնապես պատրաստվել է անգլերեն, իսկ այնուհետև թարգմանվել հայերեն՝ ընթերցողների հարմարության համար: Անգլերեն և հայերեն տարբերակների միջև որևէ տարաձայնության դեպքում գերակայում է անգլերեն տարբերակը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

	Էջ
ԱՆԿԱՆ ԱՌԻԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ.....	3
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	6
ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ.....	7
ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ.....	9
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	10
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՑԱՆԿ.....	10

Հիմնադրամի գտնվելու վայրը՝

ՀՀ, ք. Երևան 0037, Ուլնեցու 31

Իրավական ձևը՝

Հիմնադրամ

Հիմնական գործունեության նկարագիրը՝

Կազմակերպության գործունեության բնույթը ներկայացված է Ծանոթագրություն 1-ում

Գործադիր տնօրեն՝

Սարգիս Բաղինյան

ԱՆԿԱՆ ԱՌԻԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Ներկայացվում է Հայաստանի Տարածքային Զարգացման Հիմնադրամի ղեկավարությանը

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել Հայաստանի Տարածքային Զարգացման Հիմնադրամի («ՀՏԶՀ» կամ «Հիմնադրամ») ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, կապիտալում փոփոխությունների, և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ՝ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում ՀՏԶՀ-ի ֆինանսական վիճակը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտվող տարվա ֆինանսական արդյունքը և դրամական միջոցների հոսքերը՝ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ Հաշվապահական հաշվառման Ստանդարտներ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի և Երաշխավորման Միջազգային Ստանդարտների խորհրդի (ԱՌՄՄԻ) կողմից հրապարակված Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս հաշվետվության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում:

Մենք անկախ ենք ՀՏԶՀ-ից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի Էթիկայի կանոնագրքի (ՀԷՄՄ կանոնագրք) և պահպանել ենք Էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀՄԷՄ կանոնների:

Համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և կառավարման լիազոր անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

ՀՏԶՀ-ի ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Հիմնադրամի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Հիմնադրամը լուծարելու կամ Հիմնադրամի գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման լիազոր անձիք պատասխանատու են Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն:

Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ների համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ սխալի կամ խարդախության արդյունքում, և համարվում են էական, երբ խելամոռեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում,
- ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Հիմնադրամի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար,
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև դեկլարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամոռությունը,
- եզրահանգում ենք դեկլարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Հիմնադրամի անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի հաշվետվությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր հաշվետվության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Հիմնադրամին դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև

Ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Ղեկավարությանը, ի թիվս այլ հարցերի, տեղեկացնում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

«Բի-Դի-Օ Արմենիա» ՓԲԸ

30 հունիսի, 2025թ.

Վահագն Մահալյան, FCCA

Տնօրեն

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ծնթ.	31.12.2024 ԱՄՆ դոլար	31.12.2023 ԱՄՆ դոլար
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	3	309,719	329,360
Ստացվելիք ֆոնդեր	4	167,724,112	171,491,510
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		168,033,831	171,820,870
Ընթացիկ ակտիվներ			
Կանխավճարներ	5	32,862,598	28,999,263
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6	16,398,235	12,832,970
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		49,260,833	41,832,233
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		217,294,664	213,653,103
ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Կապիտալ			
Հիմնադիրների ներդրումներ	7	151,631	151,631
Կուտակված հավելուրդ / (պակասուրդ)		1,648,597	1,399,891
Ընդամենը կապիտալ		1,800,228	1,551,522
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Շնորհներ կառավարությունից	8	206,594,473	202,311,535
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		204,942,253	202,311,535
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Կրեդիտորական պարտքեր	9	8,899,963	9,790,046
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		10,552,183	9,790,046
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		217,294,664	213,653,103

Ֆինանսական հաշվետվությունները (էջ 7-37) ստորագրվել են Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի ղեկավարության կողմից 2025թ. հունիսի 30-ին: Կից ծանոթագրությունները ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասն են:

Սարգիս Բաղիկյան
Գործադիր տնօրեն

Կարինե Շահբազյան

Ֆինանսական կառավարման և հաշվապահական հաշվառման
վարչության պետ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ծնթ.	2024 ԱՄՆ դոլար	2023 ԱՄՆ դոլար
Ծրագրային ծախսեր	10	(140,483,213)	(86,731,105)
Եկամուտ շնորհներից	8	140,483,213	86,731,105
Այլ եկամուտ, զուտ		286,717	554,611
Օգուտ/(կորուստ) փոխարժեքային տարբերությունից, զուտ		(38,011)	(697,627)
Տարվա արդյունք մինչև հարկումը		248,706	(143,016)
Շահութահարկ		-	-
Տարվա արդյունք		248,706	(143,016)
Այլ համապարփակ եկամուտ		-	-
Տարվա համապարփակ արդյունք		248,706	(143,016)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	Հիմնադիրների ներդրումներ ԱՄՆ դոլար	Կուտակված հավելուրդ /(պակասուրդ) ԱՄՆ դոլար	Ընդամենը ԱՄՆ դոլար
Առ 1 հունվարի 2023թ.	151,631	1,542,907	1,694,538
Տարվա արդյունք	-	(143,016)	(143,016)
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	151,631	1,399,891	1,551,522
Տարվա արդյունք	-	248,706	248,706
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	151,631	1,648,597	1,800,228

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2024	2023
	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Ստացված/(վերադարձված) ֆոնդեր		
ՍԱԲԾ (SSIP)	1,034,377	28,795,637
ՍԱԲԾ ԼՖ (SSIP AF)	38,771,162	-
ԶՈՀԿ (IWRM)	4,012,084	13,902,451
ՏՏԵԶ (LEID)	15,545,223	13,228,326
ՈՀԱԾ (ISMP)	678,754	12,253,126
ՄՆՏԶ ԼՖ (SILD AF)	13,496,691	9,954,973
ՀԵԾ-II Փուլ 2, 3 (CIP II-P2,P3)	13,905,707	8,233,877
ՎԵՂԻ (VEDI)	5,508,767	961,343
ԵԶԲԾ (YWIP)	6,625,535	3,472,151
ԱՄՆ ՄԶ (USAID)	769,590	630,932
ՄՆՏԶ (SILD)	-	21,258
ԱՄՆ ՄԶ (USAID)	-	-
Կառավարության նախագծեր	47,031,157	-
Այլ	218,923	1,475,008
	147,597,971	92,929,082
Ծրագրային ծախսեր		
ՍԱԲԾ (SSIP)	(3,265,185)	(31,251,337)
ՍԱԲԾ ԼՖ (SSIP AF)	(32,969,609)	
ԶՈՀԿ (IWRM)	(4,018,991)	(13,900,794)
ՏՏԵԶ (LEID)	(14,988,811)	(13,037,025)
ՈՀԱԾ (ISMP)	(3,580,872)	(10,256,167)
ՄՆՏԶ ԼՖ (SILD AF)	(13,003,096)	(9,870,442)
ՀԵԾ-II Փուլ 2, 3 (CIP II-P2,P3)	(13,232,733)	(9,452,038)
ՎԵՂԻ (VEDI)	(5,285,119)	(5,326,472)
ԵԶԲԾ (YWIP)	(6,441,703)	(3,867,141)
ԱՄՆ ՄԶ (USAID) դրամաշնորհ	(471,584)	(572,248)
ՄՆՏԶ (SILD)	-	(357,817)
ԱՄՆ ՄԶ (USAID)	-	-
Կառավարության նախագծեր	(45,814,729)	-
Այլ	(775,951)	(1,092,508)
	(143,848,384)	(98,983,989)
Այլ գործառնական դրամական միջոցների հոսքեր, զուտ	(278,454)	(292)
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր	3,471,133	(6,055,199)
Փոխարժեքային տարբերություններ	94,132	67,131
Դրամական միջոցների զուտ հոսք	3,565,265	(5,988,068)
Դրամական միջոցների մնացորդը տարեկզբին	12,832,970	18,821,038
Դրամական միջոցների մնացորդը տարեվերջին	16,398,235	12,832,970

Բովանդակություն

1.	Ընդհանուր տեղեկություններ	12
2.	Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ.....	15
3.	Հիմնական միջոցներ.....	23
4.	Ստացվելիք ֆոնդեր	24
5.	Կանխավճարներ	30
6.	Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	30
7.	Հիմնադիրների ներդրումներ	31
8.	Դրամաշնորհներ կառավարությունից	32
9.	Կրեդիտորական պարտքեր.....	33
10.	Ծրագրային ծախսեր	34
11.	Հարկեր	37
12.	Դատական ​​հայցեր	37
13.	ՖՀՄՄ 13 Իրական արժեքի չափման բացահայտումներ	37

1. Ընդհանուր տեղեկություններ

1.1 Հիմնադրամը և գործունեությունը

Հայաստանի Տարածքային Զարգացման Հիմնադրամը (ՀՏԶՀ-ը կամ Հիմնադրամ) Հայաստանի Սոցիալական Ներդրումների Հիմնադրամի (ՀՄՆՀ) իրավահաջորդն է 2015թ.-ից սկսած: ՀՏԶՀ-ն 04.08.2015թ.-ից գործունեությունը շարունակում է նոր կանոնադրության հիման վրա՝ շարունակելով ՀՄՆՀ-ի բնականոն գործունեությունը:

ՀՄՆՀ-ն ստեղծվել է 11.04.2000թ. միակ հիմնադիր ՀՀ Կառավարության № 162 որոշման համաձայն՝ որպես անկախ, շահույթ չհետապնդող կազմակերպություն՝ համայնքներում փոքրածավալ ենթակառուցվածքների վերականգնմանը և կենսամակարդակի բարելավմանը աջակցելու նպատակով: ՀՄՆՀ-ն գրանցվել է 2000թ. սեպտեմբերի 13-ին ՀՀ Արդարադատության նախարարության № 988 հրամանի համաձայն:

ՀՏԶՀ-ի հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0037, Ուլնեցու 31:

ՀՏԶՀ-ն իրականացրել է մի շարք հիմնական ծրագրեր՝ ՀՄՆՀ I, ՀՄՆՀ II, ՀՄՆՀ III, ՄՆՏԶ, ՍԱԲԾ և ՏՏԵԶ, որոնք ուղղված են.

- բնակչության բարեկեցության մակարդակի բարձրացմանը՝ սոցիալական և տնտեսական ենթակառուցվածքների և հանրային ծառայությունների, աշխատանքի, ներդրումային գործունեության որակի և հասանելիության բարելավման միջոցով,
- ՀՀ-ի տարածաշրջանների ինստիտուցիոնալ և ֆինանսական հզորացմանը:

Ծրագրերը ֆինանսավորվում են ՀՀ Կառավարության կողմից՝ հիմնականում միջազգային դոնորներից ստացված ֆոնդերի միջոցներով: Զարգացման Միջազգային Ընկերակցությունը (ՋՄԸ, IDA), Վերակառուցման և Զարգացման Միջազգային Բանկը (ՎՋՄԲ, IBRD) և Ասիական Զարգացման Բանկը (ԱԶԲ, ADB) հանդիսանում են ամենախոշոր դոնորները, ինչպես նաև համաֆինանսավորվել են ՀՀ Կառավարության, տեղական համայնքների ու այլ հովանավորների կողմից:

1.2 ՋՏԾԻԳ-ի միացում

Համաձայն ՀՀ կառավարության 28.02.2019թ.-ի N 170-Ն և 26.12.2019թ.-ի N 1966-Ն որոշումների, 2020թ.-ի սկզբից Հիմնադրամին է միացվել ՀՀ Տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության Զրային կոմիտեի «Զրային տնտեսության ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» պետական հիմնարկի (ՋՏԾԻԳ) գործունեությունը:

ՋՏԾԻԳ-ի նախկին գործունեությունը շարունակվում է իրականացվել ամբողջությամբ, այդ թվում իր աշխատակազմի և ռեսուրսների միջոցով, որոնք միացվել են ՀՏԶՀ-ին՝ մասնաճյուղի կարգավիճակով:

Համաձայն ՀՏԶՀ հոգաբարձուների խորհրդի 2023 թվականի օգոստոսի 25-ին կայացած նիստի արձանագրության՝ հաստատվել է ՀՏԶՀ նոր կառուցվածքը, և որոշում է կայացվել դադարեցնել ՀՏԶՀ «Զրային տնտեսության ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» մասնաճյուղի գործունեությունը և համաձայնեցնել ՀՏԶՀ-ին ջրային ոլորտի ծրագրերի իրականացումը:

Զրային ոլորտի հիմնական գործունեության ուղղություններն են.

- Վեղու ջրամբարի և որոգման համակարգի կառուցումը,
- Ոռոգման համակարգերի արդիականացումը,
- Ախտրյան գետի ջրային ռեսուրսների ինտեգրված կառավարումը,
- Երևանի ջրամատակարարման համակարգի բարելավումը,
- «Համայնքային ենթակառուցվածքների II ծրագիր, փուլ 3 - Հայաստանի ջրամատակարարման և ջրահեռացման ենթակառուցվածք» ծրագրի իրականացումը:

Զրային ոլորտի ծրագրերը ֆինանսավորվում են ՀՀ Կառավարության կողմից՝ հիմնականում միջազգային դոնորներից ստացված ֆոնդերի միջոցներով: Եվրասիական զարգացման բանկը (ԵԱԲ, EDB), Զարգացման ֆրանսիական գործակալությունը (ԶՖԳ, AFD), Եվրոպական ներդրումային բանկը (ԵՆԲ, EIB), Վերակառուցման վարկերի բանկը (ՎՎԲ, KfW) հանդիսանում են ամենախոշոր դոնորները: Ծրագրերը համաֆինանսավորվել են ՀՀ Կառավարության և տեղական համայնքների կողմից:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

1.3. Իրականացված ծրագրեր

31.12.2024թ.-ին ավարտվող տարում, ՀՏՀՀ-ն իրականացրել է հետևյալ հիմնական ծրագրերը.

- **ՄՆՏՀ ԼՃ (SILD AF)**– «Սոցիալական ներդրումների և տեղական զարգացման նախագծի լրացուցիչ ֆինանսավորում»՝ Հայաստանի Հանրապետության և IBRD-ի միջև 2020 թվականի ապրիլի 21-ի թիվ 9060-AM վարկային համաձայնագրի ֆինանսավորմամբ՝ 17,900,000 EUR գումարի չափով: Ծրագրի նպատակն է բարելավել համայնքային և միջհամայնքային ենթակառուցվածքների որակը, օգտագործումը և հասանելիությունը: Ծրագիրն ուժի մեջ է մտել 08.12.2020թ.-ին: Վարկի թիվ 9060-AM ֆինանսավորման փական ամսաթիվը սահմանվում է 2025թ. մայիսի 31-ին:
- **ՍԱԲԾ (SSIP)** - «Սեյսմիկ անվտանգության բարելավման Ծրագիր», որը ֆինանսավորվում է ԱԶԲ-ի և ՀՀ-ի միջև 19.10.2015թ. կնքված ADB Loan Number 3284-ARM վարկային համաձայնագրով՝ 83,600,000 USD գումարի չափով: Ծրագրի նպատակն է կառուցել երկրաշարժադիմացկուն դպրոցներ և բարելավել բնական աղետներին արձագանքումը: ՍԱԲԾ ծրագրի ավարտը սահմանված է 31.05.2026թ.-ը:
- **SSIP-AF** - «Սեյսմիկ Անվտանգության Բարելավման Ծրագիր-Լրացուցիչ ֆինանսավորում», որը ֆինանսավորվում է Հայաստանի Հանրապետության և Ասիական Զարգացման Բանկի միջև 2023 թվականի նոյեմբերի 27-ի թիվ 4351-ARM վարկային համաձայնագրի ֆինանսավորմամբ (լրացուցիչ ֆինանսավորում վարկային № 3284-ARM(SF))՝ 66,100,000 EUR գումարի չափով: Ծրագրի նպատակն է կառուցել սեյսմակայուն դպրոցներ: SSIP-AF ծրագրի փական ամսաթիվը սահմանված է 2027 թվականի սեպտեմբերի 30-ը:
- **ՏՏԵԶ (LEID)** - «Տեղական տնտեսության և ենթակառուցվածքների զարգացման» Ծրագիր, որը ֆինանսավորվում է ՎԶՄԲ-ի և ՀՀ-ի միջև 23.02.2016թ. կնքված IBRD Loan Number 8572-AM վարկային համաձայնագրով՝ 55,000,000 USD գումարի չափով: Ծրագրի նպատակն է Հայաստանի ընտրված մարզերում (Կոտայք, Վայոց Ձոր, Սյունիք, Լոռի, Արմավիր, Արարատ) տեղական տնտեսության մեջ զբոսաշրջության ավելի մեծ մասնակցության համար ենթակառուցվածքային ծառայությունների և ինստիտուցիոնալ կարողությունների բարելավումը: Մասնավորապես, Ծրագիրը աջակցում է բիզնես և ներդրումային միջավայրին՝ Փոքր և Միջին Ձեռնարկություններ (ՓՄՁ) ստեղծման, աճի, նորարարությունների համար: Ծրագիրն ուժի մեջ է մտել 29.12.2016թ.-ին: Ծրագրի հետ կապված աշխատանքները սկսվել են 21.04.2017թ.-ից: ՎԶՄԲ Վարկային համաձայնագիր 8572-AM վարկի ֆինանսավորման ավարտը սահմանված է 31.12.2024թ.-ը:
- **USAID** – «Տեղական կառավարման և ապակենտրոնացման բարեփոխումներ» Ծրագիր, որը ֆինանսավորվում է ԱՄՆ-ի Միջազգային Զարգացման Գործակալության (USAID) և ՀՀ Կառավարության միջև կնքված պայմանագրի՝ 7,980,000 USD գումարի չափով, որից ԱՄՆ ՄԶԳ կողմից 6,000,000 ԱՄՆ դոլար, իսկ ՀՀ Կառավարության ներդրումը՝ 1,980,000 ԱՄՆ դոլար: Ծրագրի նպատակն է խոշորացված համայնքների, համայնքների ավագանիների և համայնքապետարանների կարևորագույն համակարգերի և կարողությունների զարգացումը: Ծրագրի մեկնարկել 2022թ. դեկտեմբերի 1-ին և նախատեսվում է ավարտին հասցնել 2027թ. նոյեմբերի 30-ին:
- **ՈՀԱԾ (ISMP)** - Եվրասիական զարգացման բանկի (EDB) աջակցությամբ իրականացվող ոռոգման համակարգերի զարգացման ծրագիրն իրականացվում է 16.10.2015թ. ստորագրված վարկային համաձայնագրի շրջանակներում, որն ուժի մեջ է մտել 2016թ. հունիսի 10-ին: Ծրագրի նպատակն է Ոռոգման ծառայությունների հասանելիության և մատչելիության ապահովում, այդ թվում մեխանիկական ոռոգման փոխարինում ինքնահոսով, մայր եվ երկրորդ կարգի ջրանցքների վերականգնում, ներոնտեսային ոռոգման ցանցերի վերականգնման և կառուցման աշխատանքներ, հիմնանորոգվող ցանցերի երկարությունը՝ 344,32 կմ, նոր կառուցվող ոռոգման ցանցերի երկարությունը՝ 67,18 կմ: Ծրագրի փական ամսաթիվը վերանայվել և երկարաձգվել է մինչև 30.06.2025թ.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

- **Վեդի (VEDI)** - Զարգացման ֆրանսիական գործակալության (AFD) աջակցությամբ իրականացվող Վեդու ջրամբարի և ոռոգման համակարգի կառուցման ծրագիրն իրականացվում է 26.01.2016թ. ստորագրված վարկային համաձայնագրի շրջանակներում, որն ուժի մեջ է մտել 2016թ. մայիսի 12-ին: Ծրագրի նպատակն է Վեդիի ջրամբարի/պատվարի և օժանդակ կառուցվածքների, ջրառ հանգույցների, ջրի փոխադրող և ոռոգման համակարգի, ինչպես նաև ջրամբարից ոռոգման ենթակա հողատարածքների ոռոգման ներտնտեսային ցանցի կառուցում, որի արդյունքում ակնկալվում է Վեդի և Խոսրով գետերի վրա ջրառի ջրաթափ կառույցը և ջրի փոխադրող համակարգի կառուցում՝ 10,6 կմ, ոռոգման համակարգի կառուցում՝ 36,2 կմ, ոռոգման ներտնտեսային ցանցի վերանորոգում՝ 60 կմ և ջրամբարի պատվարի կառուցում՝ 80 մ: Ծրագրի փակման ամսաթիվը վերանայվել և երկարաձգվել է մինչև 2025թ. մարտի 31-ը:
- **ԶՌՀԿ (IWRM)** - Վերակառուցման վարկերի բանկի (KfW) աջակցությամբ իրականացվող «Ջրային ռեսուրսների համալիր կառավարում (ԶՌՀԿ)/Ախուրյան գետ, փուլ 1» BMZ-No. 2014.67.950 ծրագիրն իրականացվում է 19.12.2014թ. ստորագրված վարկային համաձայնագրի շրջանակներում, որն ուժի մեջ է մտել 29.06.2015թ.: Ծրագրի նպատակն է Կապսի ջրամբարի կառուցում, կառուցվող պատվարի բարձրություն - 30 մ: Ծրագրի փակման և վարկային միջոցների մասհանման վերջնաժամկետը 30.06.2024թ.: Նախատեսվում է ծրագրի վերջնաժամկետը երկարացնել:
- **ՀԵԾ-II Փուլ 2, 3 (CIP II-P2,P3)** - «Համայնքային ենթակառուցվածքների II ծրագիր, փուլ 3 - Հայաստանի ջրամատակարարման և ջրահեռացման ենթակառուցվածք» BMZ N 2013 66 343 ծրագիր: Ծրագրի նպատակն է 11 քաղաքների և 41 գյուղական բնակավայրերի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի հատվածների հրատապ (մասնակի) վերականգնման աշխատանքների և 560 գյուղական բնակավայրերից ընտրված որոշ համայնքների ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի հատվածների հրատապ վերականգնման աշխատանքների իրականացում: Իրականացվում է Վերակառուցման վարկերի բանկի աջակցությամբ 27.12.2013թ. կնքված վարկային համաձայնագրի շրջանակներում, որն ուժի մեջ է մտել 21.06.2014թ., Եվրոպական ներդրումային բանկի աջակցությամբ, որն ուժի մեջ է մտել 27.06.2014թ., ինչպես նաև Վերակառուցման վարկերի բանկի և Եվրամիության հարևանության գործիքի (ԵՄ ՀՆԳ) աջակցությամբ 14.05.2014թ. կնքված ֆինանսավորման համաձայնագրի շրջանակներում, որն ուժի մեջ է մտել 21.06.2014թ.: Վարկային միջոցների մասհանման վերջնաժամկետը վերանայվել և երկարաձգվել է մինչև 30.12.2025:
- **ԵԶԲԾ (YWIP)** - Երևանի ջրամատակարարման բարելավման ծրագիր, որն իրականացվում է Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի (ՎԶԵԲ), Եվրոպական ներդրումային բանկի (EIB) և ԵՄ Հարևանության ներդրումային ծրագրի (EU NIF) աջակցությամբ: EIB ֆինանսական պայմանագիրը ստորագրվել է 27.06.2014թ.-ին և ուժի մեջ է մտել 05.02.2015թ.: Ավարտման ամսաթիվը երկարաձգվել է մինչև 2025թ. դեկտեմբերի 23-ը: ԵՄ NIF ֆինանսավորման համաձայնագիրը ստորագրվել է 06.08.2014-ին և ուժի մեջ է մտել 04.11.2014-ին: Ավարտման ամսաթիվը 31.12.2025թ.:
- **Կառավարության կողմից ֆինանսավորվող ծրագրերը ներառում են՝**
 - ՀՀ կառավարության 2023 թվականի նոյեմբերի 30-ի թիվ 2093-Ն որոշմամբ սահմանված «Մինչև 2026 թվականը կառուցվելիք, կապիտալ վերանորոգվելիք կամ վերակառուցվելիք 300 դպրոց» ծրագրի 1-ին հավելվածում ընդգրկված դպրոցների և կրթական համալիրների կառուցման/վերանորոգման նախագծերի իրականացում՝ մասնավորապես այդ որոշմամբ ՀՏՁՀ-ին հատկացված դպրոցների համար:
 - ՀՀ կառավարության 2024 թվականի հոկտեմբերի 3-ի թիվ 1581-Ն որոշմամբ սահմանված «Մինչև 2026 թվականը կառուցվելիք, կապիտալ վերանորոգվելիք կամ վերակառուցվելիք 500 մանկապարտեզներ և նախադպրոցական հաստատություններ» ծրագրի 1-ին հավելվածում ընդգրկված մանկապարտեզների շինարարական նախագծերի իրականացում՝ մասնավորապես այդ որոշմամբ ՀՏՁՀ-ին հատկացված մանկապարտեզների համար:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

- Սյունիքի, Լոռու և Կոտայքի մարզերում արտաքին և ներքին ջրամատակարարման ցանցերի, օրական կարգավորվող երկու ջրամբարների և պոմպակայանի կառուցման ենթաձեռնարկներ:
- Գեղարքունիքի մարզի Վարսեր բնակավայրի տարածքում Սևան քաղաքի կոյուղու կոլեկտորի վնասված հատվածի վերականգնման ծրագիր:
- Մարգարապրոցների և «Workout» տիպի մարզահրապարակների կառուցման աշխատանքներ ՀՀ տարբեր մարզերում:
- «ԱԵՐԱՑԻԱ» մաքրման կայանի սպասարկման համար պարեկային ծառայության ձեռքբերման ծրագիր:
- Կոտայքի մարզի Բյուրեղավան համայնքի պոլիկլինիկայի կարիքների համար բժշկական սարքավորումների ձեռքբերման ծրագիր:

2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ

2.1 Պատրաստման հիմունքներ

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ-ներ) պահանջների համաձայն:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են կիրառվել է ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն՝ ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

ա) 2024թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ մտած նոր ստանդարտներ, մեկնաբանություններ և փոփոխություններ

Հիմնադրաման առաջին անգամ կիրառել է որոշակի ստանդարտներ և փոփոխություններ, որոնք ուժի մեջ են մտնում 2024 թվականի հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Ընկերությունը վաղաժամկետ չի ընդունել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որը հրապարակվել է, բայց դեռևս ուժի մեջ չի մտել:

Մատակարարների ֆինանսավորման պայմանավորվածություններ (ՀՀՄՍ 7-ի և ՖՀՄՍ 7-ի փոփոխություններ)

2023 թվականի մայիսի 25-ին ՀՀՄՍ-ն հրապարակեց Մատակարարների ֆինանսավորման պայմանավորվածությունները, որոնք փոփոխեցին ՀՀՄՍ 7-ը «Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն», և ՖՀՄՍ 7-ը «Ֆինանսական գործիքներ. բացահայտումներ» (Փոփոխություններ): Այս փոփոխություններն առաջացել են մատակարարման շղթայի ֆինանսավորման պայմանավորվածություններից և համապատասխան բացահայտումներից բխող պարտավորությունների և դրա հետ կապված դրամական միջոցների հոսքերի ներկայացման պահանջների վերաբերյալ ՖՀՄՍ-ների մեկնաբանությունների կոմիտե (Կոմիտե) ներկայացված դիմումի հետևանքով: 2020 թվականի դեկտեմբերին Կոմիտեն հրապարակեց օրակարգային որոշում (Մատակարարման շղթայի ֆինանսական պայմանավորվածություններ – հակադարձ ֆակտորինգ), որն անդրադարձավ այս դիմումին՝ հիմնվելով ՖՀՄՍ-ի հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների պահանջների վրա, որոնք առկա էին այդ ժամանակ: Այս գործընթացի ընթացքում շահագրգիռ կողմերի հետադարձ կապը բացահայտեց սահմանափակումներ այդ պահին առկա պահանջներում, որոնք վերաբերում են օգտագործողների կարևոր տեղեկատվական կարիքներին՝ հասկանալու

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

մատակարարների ֆինանսավորման պայմանավորվածությունների ազդեցությունը կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և համեմատելու մի կազմակերպությունը մյուսի հետ:

Ի պատասխան այս հետադարձ կապին՝ ՀՀՄՄ-ն ձեռնարկեց նեղ կիրառման ստանդարտի մշակումը, որը հանգեցրեց փոփոխությունների: Փոփոխությունները պահանջում են, որ կազմակերպությունները տրամադրեն որոշակի հատուկ բացահայտումներ (որակական և քանակական)՝ կապված մատակարարների ֆինանսավորման պայմանավորվածությունների հետ: Փոփոխությունները նաև պարունակում են ուղեցույց մատակարարների ֆինանսավորման պայմանավորվածությունների բնութագրերի վերաբերյալ:

Վարձակալության գծով պարտավորություն վաճառքի և հետադարձ վարձակալություն գործարքների դեպքում (ՀՀՄՄ 16-ի փոփոխություն)

ՀՀՄՄ-ի մեկնաբանությունների կոմիտեն 2020 թվականի հունիսին հրապարակեց իր օրակարգային որոշումը՝ Վաճառք և հետադարձ վարձակալություն փոփոխական վճարումներով: Այս հարցը փոխանցվել է ՀՀՄՄ-ին որոշ ասպեկտների վերաբերյալ ստանդարտներ սահմանելու համար: ՀՀՄՄ-ն վերջնական փոփոխությունները հրապարակել է 2022 թվականի սեպտեմբերին:

Փոփոխություններով վաճառող-վարձակալից պահանջվում է որոշել «վարձավճարները» կամ «վերանայված վարձավճարները» այնպես, որ վաճառող-վարձակալը չճանաչի շահույթ կամ վնաս, որը վերաբերում է վաճառող-վարձակալի կողմից պահպանված օգտագործման իրավունքին:

Պարտավորությունների դասակարգում որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ (ՀՀՄՄ 1-ի փոփոխություն)

2020 թվականի հունվարին ՀՀՄՄ Խորհուրդը փոփոխություններ է կատարել ՀՀՄՄ 1-ում /Պարտավորությունների դասակարգում որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ/, որոնք հետագայում մասամբ փոփոխվել են 2022 թվականի հոկտեմբերին թողարկված «Կովենանտներ ունեցող ոչ ընթացիկ պարտավորություններ» փոփոխություններով: Փոփոխությունները պահանջում են, որ պարտավորության մարումը հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո առնվազն տասներկու ամսով հետաձգելու կազմակերպության իրավունքը պետք է հիմնավորված լինի և գոյություն ունենա հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Պարտավորության դասակարգումը կախված չէ այն հավանականությունից, որ կազմակերպությունը կկիրառի մարումը հետաձգելու իր իրավունքը հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո առնվազն տասներկու ամսով:

COVID-19 համաճարակի պատճառով Խորհուրդը մեկ տարով հետաձգել է փոփոխությունների ուժի մեջ մտնելը 2024 թվականի հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

Կովենանտներ ունեցող ոչ ընթացիկ պարտավորություններ (ՀՀՄՄ 1-ի փոփոխություն)

ՀՀՄՄ 1-ի /«Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ»/ փոփոխությունների թողարկումից հետո ՀՀՄՄ-ն 2022 թվականի հոկտեմբերին լրացուցիչ փոփոխություններ կատարեց ՀՀՄՄ 1-ում: Եթե կազմակերպության հետաձգման իրավունքը կախված է կազմակերպության կողմից սահմանված պայմանների կատարումից, ապա այդ պայմաններն ազդում են այն հանգամանքի վրա, թե արդյոք այդ իրավունքը գոյություն ունի հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, եթե կազմակերպությունից պահանջվում է կատարել պայմանը հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտին կամ դրանից առաջ, և չեն ազդում այն հանգամանքի վրա, թե արդյոք կազմակերպությունից պահանջվում է կատարել պայմանները հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո: Փոփոխությունները նաև հստակեցնում են «կարգավորում» տերմինի նշանակությունը պարտավորությունը ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ դասակարգելու նպատակով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Այս փոփոխությունները ազդեցություն չեն ունեցել Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվություններին վրա:

բ) Հրապարակված, սակայն դեռևս չգործող ՖՀՄՄ-ների նոր ստանդարտներ և փոփոխություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ ուժի մեջ են մտնում 2025 թվականի հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը: Սակայն, Հիմնադրամը վաղաժամկետ չի ընդունել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս:

Փոխանակելիության բացակայություն (ՀՀՄՄ 21-ի փոփոխություն)

2023 թվականի օգոստոսի 15-ին ՀՀՄՄ-ն հրապարակեց «Փոխանակելիության բացակայություն»-ը, որով փոփոխվեց ՀՀՄՄ 21 «Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը» (Փոփոխություններ): Փոփոխություններն առաջացել են ՖՀՄՄ Մեկնաբանությունների կոմիտե ներկայացված դիմումի հետևանքով՝ կապված փոխարժեքի որոշման հետ, երբ առկա է փոխանակման հնարավորության երկարատև բացակայություն: Նախքան փոփոխությունները ՀՀՄՄ 21-ը չէր ներառում հստակ պահանջներ փոխարժեքի որոշման համար, երբ արժույթը փոխարկելի չէր այլ արժույթի, ինչը գործնականում հանգեցրեց տարաձայնությունների: Կոմիտեն առաջարկեց, որպեսզի ՀՀՄՄ Խորհուրդը մշակի ՀՀՄՄ 21-ի նեղ շրջանակի փոփոխություններ՝ այս խնդիրը լուծելու համար: Հետագա քննարկումներից հետո ՀՀՄՄ Խորհուրդը 2021 թվականի ապրիլին հրապարակեց ՀՀՄՄ 21-ի առաջարկվող փոփոխությունների նախագիծը, իսկ վերջնական փոփոխությունները հրապարակվեցին 2023 թվականի օգոստոսին: Փոփոխությունները պահանջում են գնահատել, թե երբ է արժույթը փոխանակելի այլ արժույթի հետ, և երբ՝ ոչ: Փոփոխությունների համաձայն կազմակերպությունը պետք է գնահատի սփոթ փոխարժեքը, եթե այն եզրակացնում է, որ արժույթը փոխանակելի չէ այլ արժույթի հետ:

Հետևյալ փոփոխությունները ուժի մեջ կմտնեն 2026 թվականի հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար:

Փոփոխություններ ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման մեջ (ՖՀՄՄ 9-ի և ՖՀՄՄ 7-ի փոփոխություններ)

Ի պատասխան ՖՀՄՄ-ների մեկնաբանությունների կոմիտեին ուղղված հարցերին և իրագործումից հետո ՖՀՄՄ 9 «Ֆինանսական գործիքների» դասակարգման և չափման պահանջների իրականացված վերանայումից բխող հարցերին՝ 2024 թվականի մայիսին ՀՀՄՄ-ն հրապարակեց ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման մեջ կատարված փոփոխությունները: Փոփոխությունները փոխում են ՖՀՄՄ 9-ի և ՖՀՄՄ 7-ի հետևյալ պահանջները:

Ֆինանսական պարտավորությունների ապահանջում

- Էլեկտրոնային փոխանցումների միջոցով մարված ֆինանսական պարտավորությունների ապահանջում:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում

- տոկոսային տարրեր հասարակ վարկային պայմանագրում (մայր գումարի վճարումներ և տոկոսների գնահատում – «SPPI թեստ»)
- Պայմանագրային պայմաններ, որոնք փոխում են պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ չափը
- Առանց ետընթացության իրավունքի ֆինանսական ակտիվներ գործառույթներով
- Ներդրումներ պայմանագրային կապակցված գործիքներում:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Բացահայտումներ

- Ներդրումներ բաժնային գործիքներում, որոնք չափվում են իրական արժեքով այլ համապարփակ եկամտի միջոցով:
- Պայմանագրային պայմաններ, որոնք կարող են փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետը կամ գումարը:

Փոփոխությունները կարող են էական ազդեցություն ունենալ այն հարցի վրա, թե ինչպես են կազմակերպությունները հաշվառում ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչումը և ինչպես են դասակարգվում ֆինանսական ակտիվները: Փոփոխությունները թույլ են տալիս կազմակերպությանը վաղաժամկետ ընդունել միայն ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և հարակից բացահայտումների հետ կապված փոփոխությունները և կիրառել մնացած փոփոխությունները ավելի ուշ: Սա հատկապես օգտակար կլինի այն կազմակերպությունների համար, որոնք ցանկանում են վաղաժամկետ ընդունել փոփոխություններն այնպիսի ֆինանսական գործիքների համար, որոնք ունեն ESG (բնապահպանական, սոցիալական և կառավարման) կամ նմանատիպ բնութագրեր:

ՖՀՄՍ հաշվապահական ստանդարտների տարեկան բարելավումներ

Տարեկան բարելավումները սահմանափակվում են փոփոխություններով, որոնք կա՛մ հստակեցնում են ՖՀՄՍ ստանդարտի ձևակերպումները, կա՛մ ուղղում են համեմատաբար աննշան անցանկալի հետևանքները, բացթողումները կամ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների պահանջների միջև հակասությունները: Առաջարկվող բարելավումներն ամփոփված են մեկ փաստաթղթում: Տարեկան բարելավումների այս ցիկլը վերաբերում է հետևյալին.

- Հեջային հաշվառում առաջին անգամ որդեգրողի կողմից (Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 1-ում՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների առաջին անգամ որդեգրում)
- Իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև հետաձգված տարբերության բացահայտում (Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 7-ի իրականացման ուղեցույցում)
- Շահույթ կամ վնաս ապաճանաչման արդյունքում (ՖՀՄՍ 7-ի փոփոխություններ)
- Ներածություն և վարկային ռիսկի բացահայտում (Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 7-ի իրականացման ուղեցույցում)
- Վարձակալության գծով պարտավորությունների ապաճանաչում (ՖՀՄՍ 9-ի փոփոխություններ)
- Գործարքի գին (ՖՀՄՍ 9-ի փոփոխություններ)
- «Փաստացի գործակալի» սահմանում (ՖՀՄՍ 10-ի փոփոխություններ)
- Ծախսերի մեթոդ (ՀՀՄՍ 7-ի փոփոխություններ):

Վերջնական փոփոխությունները հրապարակվել են 2024 թվականի հուլիսին:

Հետևյալ փոփոխությունները ուժի մեջ կմտնեն 2027 թվականի հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար:

ՖՀՄՍ 18 Ներկայացում և բացահայտում ֆինանսական հաշվետվություններում

«Ներկայացում և բացահայտում ֆինանսական հաշվետվություններում» ՖՀՄՍ 18-ը փոխարինում է «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում» ՀՀՄՍ 1-ին և պարտադիր բնույթ է կրում 2027 թվականի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: ՖՀՄՍ 18-ը, որը հրապարակվել է ՀՀՄՍԽ-ի կողմից 2024 թվականի ապրիլի 9-ին, սահմանում է զգալի նոր պահանջներ ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման համար՝ կենտրոնանալով հետևյալի վրա.

- Շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունը, ներառյալ պահանջները պարտադիր ենթագումարների համար, որոնք պետք է ներկայացվեն: ՖՀՄՍ 18-ը ներկայացնում է պահանջներ եկամուտների և ծախսերի հոդվածների համար, որոնք պետք է դասակարգվեն ֆինանսական

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

- արդյունքների մասին հաշվետվությունում հինգ կատեգորիաներից մեկում: Այս դասակարգման արդյունքում ներկայացվում են որոշակի ենթագումարներ, օրինակ՝ գործառնական կատեգորիայի բոլոր եկամուտների և ծախսերի հոդվածների հանրագումարը, ներառյալ «գործառնական շահույթի կամ վնասի» նոր պարտադիր ենթագումարը:
- Տեղեկատվության համախմբում և տարանջատում, ներառյալ ընդհանուր սկզբունքների ներդրումը, թե ինչպես պետք է տեղեկատվությունը համախմբվի և տարանջատվի ֆինանսական հաշվետվություններում:
 - Ղեկավարության կողմից սահմանված կատարողականի չափորոշիչներին (MPM) առնչվող բացահայտումներ, որոնք ֆինանսական կատարողականի չափումներ են՝ հիմնված ՖՀՄՄ-ներով պահանջվող ընդհանուր կամ ենթաընդհանուր գումարի վրա համապատասխան ճշգրտումներով (օրինակ՝ «ճշգրտված շահույթ կամ վնաս»): Կազմակերպություններից կպահանջվի բացահայտել MPM-ն իրենց ֆինանսական հաշվետվություններում, ներառյալ MPM-ի համադրումը ՖՀՄՄ-ի ստանդարտներին համապատասխան հաշվարկված մոտակա ընդհանուր կամ ենթաընդհանուր գումարի հետ: ՖՀՄՄ 18-ի նպատակն է բարելավել ընկերությունների գործունեության արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվությունների համեմատելիությունը և թափանցիկությունը: ՖՀՄՄ 18-ը նաև հանգեցրել է չնչին փոփոխություններին դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում:

ՖՀՄՄ 19 Դուստր ընկերություններ առանց հանրային ֆինանսական հաշվետվողականության բացահայտումներ

2024 թվականի մայիսի 9-ին ՀՀՄՄԽ-ը հրապարակեց ՖՀՄՄ 19-ը՝ «Դուստր ընկերություններ առանց հանրային ֆինանսական հաշվետվողականության բացահայտումներ»: Շահագրգիռ կողմերը դիմել էին ՀՀՄՄԽ խնդրելով թույլատրել դուստր կազմակերպությանը, որը հաշվետու է իր համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ՖՀՄՄ կիրառող մայր կազմակերպության առջև, կիրառել ՖՀՄՄ-ներն իր սեփական ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտման նվազեցված պահանջներով: Ելնելով այս դիմումից՝ ՀՀՄՄԽ-ը իր հետագոտական պորտֆելում ավելացրեց մի նախագիծ առանց հանրային ֆինանսական հաշվետվողականության դուստր ընկերությունների համար բացահայտման նվազեցված պահանջներ ապահովելու վերաբերյալ: Նախագիծն ավարտվեց ՖՀՄՄ 19-ի թողարկմամբ, որը համապատասխան դուստր ընկերություններին թույլ է տալիս կիրառել բացահայտման նվազեցված պահանջներ՝ միաժամանակ կիրառելով ճանաչման, չափման և ներկայացման պահանջները: Օրինակ, ՖՀՄՄ 19-ի համաձայն, կազմակերպությունը, որն ունի գործարքներ ՖՀՄՄ 2-ի /Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ/ շրջանակներում, չի կիրառի ՖՀՄՄ 2.44-52-ի բացահայտման պահանջները, որոնք շատ ընդարձակ են: Փոխարենը, կազմակերպությունը պետք է բացահայտի միայն ՖՀՄՄ 19-ի 31-34-րդ պարագրաֆների տեղեկատվությունը, որը ներառում է բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարման պայմանավորվածությունների նկարագրությունը, բաժնետոմսերի օպցիոնների չափը և իրագործման միջին կշռված արժեքները, կազմակերպության՝ բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարման գործարքների իրական արժեքը չափելու կարգը, ինչպես նաև ՖՀՄՄ 2-ի շրջանակներում գործարքների վերաբերյալ այլ ընդհանուր տեղեկությունները:

Բացահայտման պահանջների կրճատման աստիճանը պատկերացնելու համար պետք է նշել, որ ՖՀՄՄ 2-ի բացահայտման պահանջներին վերաբերող հատվածը ներկայումս պարունակում է 991 բառ, մինչդեռ ՖՀՄՄ 19-ը պարունակում է ընդամենը 250 բառ՝ կապված ՖՀՄՄ 2-ի համաձայն տեղեկատվության բացահայտման հետ: ՖՀՄՄ 19-ի պահանջներին համապատասխանելու չափանիշները հետևյալն են.

- Կազմակերպությունը դուստր ընկերություն է հանդիսանում (ինչպես սահմանված է ՖՀՄՄ 10-ի /Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ/ Հավելված Ա-ում),
- Կազմակերպությունը չունի հանրային հաշվետվողականություն, և
- Կազմակերպությունն ունի վերջնական կամ միջանկյալ մայր ընկերություն, որը հրապարակում է հանրային օգտագործման համար հասանելի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ,

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

որոնք համապատասխանում են ՀՀՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներին: Կազմակերպությունն ունի հանրային հաշվետվողականություն, եթե.

- նրա պարտքային կամ բաժնային գործիքները շրջանառվում են բաց շուկայում, կամ այն գտնվում է բաց շուկայում շրջանառելու համար այդպիսի գործիքներ թողարկելու գործընթացում, կամ
- այն ֆիդուցիար պարտականությունների շրջանակում պահում է ակտիվներ արտաքին կողմերի լայն խմբերի համար՝ որպես իր հիմնական գործունեություններից մեկը:

2.2 Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով:

2.3 Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթը

ՀՏՁՀ-ի ֆունկցիոնալ արժույթը Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթն է՝ ՀՀ դրամը: Այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը ԱՄՆ դոլարն է (USD):

2.4 Նշանակալի հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

Հիմնադրամը գնահատումներն ու դատողությունները մշտապես վերանայվում են՝ հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, ինչպես նաև ապագա իրադարձությունների վերաբերյալ ողջամիտ ակնկալիքների վրա: Այդուհանդերձ, փաստացի փորձը կարող է տարբերվել կատարված գնահատումներից և ենթադրություններից:

Հաշվետու տարում առկա չեն գնահատումները և ենթադրությունները, որոնք պարունակում են զգալի ռիսկ, որոնք կարող են հաջորդ ֆինանսական տարում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների էական ճշգրտումների պատճառ հանդիսանալ:

Իրական արժեքի չափում

Մի շարք ակտիվներ և պարտավորություններ պահանջվում է չափել իրական արժեքով և/կամ բացահայտել դրանց իրական արժեքը Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվություններում:

Հիմնադրամի ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի չափման համար հնարավորինս օգտագործվում են շուկայական դիտելի ելակետային տվյալներ: Իրական արժեքի չափման համար օգտագործվող ելակետային տվյալները դասակարգվում են ըստ տարբեր մակարդակների՝ կախված նրանից, թե որքանով են գնահատման մեթոդի մեջ օգտագործվող տվյալները դիտելի («իրական արժեքի հիերարխիա»):

• Մակարդակ 1. Նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներ (չճշգրտված)

• Մակարդակ 2. Ուղղակի կամ անուղղակիորեն դիտելի ելակետային տվյալներ՝ բացառությամբ 1-ին մակարդակում ներառվող գնանշվող գներից

• Մակարդակ 3. Ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ (այսինքն՝ հիմնված չեն շուկայական տվյալների վրա) Ակտիվների և պարտավորությունների դասակարգումը վերանշյալ մակարդակներում հիմնվում է ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալների վրա, որոնք ունեն զգալի ազդեցություն իրական արժեքի չափման վրա: Տեղափոխությունը մի մակարդակից մյուսը ճանաչվում է այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում այն տեղի է ունենում:

2.5 Ֆինանսական գործիքներ - Ռիսկերի կառավարում

Իր գործունեության արդյունքում Հիմնադրամը կարող է ենթարկվել հետևյալ ֆինանսական ռիսկերին՝

- Պարտքային ռիսկ
- Իրացվելիության ռիսկ:

Հիմնադրամը կարող է ենթարկվել իր կողմից ֆինանսական գործիքների օգտագործումից առաջացող ռիսկերի, ինչպես բնորոշ է մյուս բոլոր ձեռնարկատիրական գործունեություններին: Մույն ծանոթագրությունում ներկայացված են Հիմնադրամի նպատակները, քաղաքականությունը, ռիսկերի

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

կառավարման գործընթացները և դրանց չափման մեթոդները: Սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված է քանակական տեղեկատվություն վերոնշյալ ռիսկերի վերաբերյալ:

Ֆինանսական գործիքներից առաջացող ռիսկերի, Հիմնադրամի նպատակների, քաղաքականության, ռիսկերի կառավարման գործընթացների և դրանց չափման մեթոդների հետ կապված նախորդ ժամանակաշրջանների համեմատ էական փոփոխություններ չեն գրանցվել (եթե այլ բան սահմանված չէ):

(ա) Հիմնական ֆինանսական գործիքներ

Հիմնադրամի հիմնական ֆինանսական գործիքները, որոնցից առաջանում են ռիսկեր, ներկայացված են ստորև.

- Ստացվելիք ֆոնդեր,
- Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ,
- Կրեդիտորական պարտքեր:

(բ) Ֆինանսական գործիքները ըստ կատեգորիաների

<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>	Ամորտիզացված արժեքով չափվող	
	31.12.2024	31.12.2023
	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
Ստացվելիք ֆոնդեր	167,724,112	171,491,510
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	16,398,235	12,832,970
	184,122,347	184,324,480

<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>	Ամորտիզացված արժեքով չափվող	
	2024	2023
	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
Կրեդիտորական պարտքեր	8,899,963	9,790,046
	10,552,183	9,790,046

(գ) Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքները ներառում են ստացվելիք ֆոնդերը, դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, կրեդիտորական պարտքերը:

Դրամական միջոցների, ստացվելիք ֆոնդերի և դրանց համարժեքների, կրեդիտորական պարտքերի հաշվեկշռային արժեքը հավասարվում է իրական արժեքին դրանց կարճաժամկետ բնույթի հետևանքով:

Հավելված Ա-ում ներկայացված են իրական արժեքի հիերարխիայի, գնահատման մեթոդների և իրական արժեքի որոշման հետ կապված նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալների մանրամասներ, որոնք ընդգրկված են իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակում:

Ընդհանուր նպատակներ, քաղաքականություն և գործընթացներ

Հիմնադրամի գործունեության ընդհանուր ղեկավարումն իրականացվում է հոգաբարձուների խորհրդի կողմից:

Հոգաբարձուների խորհրդի նպատակն է սահմանել քաղաքականություն, որը հնարավորինս կնվազեցնի ռիսկը՝ հնարավորինս բացառելու Հիմնադրամի արդյունավետ գործունեությանը խանգարող հանգամանքների առաջացումը: Այդ քաղաքականության մանրամասները ներկայացված են ստորև:

Պարտքային ռիսկ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՑԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնասների ռիսկ է՝ պայմանավորված հաճախորդի կամ ֆինանսական գործիքի կողմերի պայմանագրային պարտականությունների չկատարմամբ: Հիմնադրամը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի, որը հիմնականում առաջանում է բանկերում պահվող դրամական միջոցներից:

Բրացվելիության ռիսկ

Բրացվելիության ռիսկն առաջանում է Հիմնադրամի ֆինանսական ծախսերից և պարտքային գործիքների հիմնական գումարների մարումներից: Բրացվելիության ռիսկը կապված է Հիմնադրամի՝ ֆինանսական պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում մարելու հետ կապված դժվարությունների հետ:

Համաձայն Հիմնադրամի քաղաքականության՝ Հիմնադրամը պետք է ունենա պարտավորությունների մարման համար բավարար դրամական միջոցներ: Այս առումով այն ձգտում է պահպանել բավարար դրամական միջոցներ, որպեսզի կարողանա մարել սահմանված պարտավորությունները:

Ստորև ներկայացված են Հիմնադրամի ֆինանսական պարտավորությունների (չգնշված պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր) մարման պայմանագրային ժամկետները.

	Մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավել
	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
Կրեդիտորական պարտքեր	301,298	-	2,023,104	6,575,561	-
	301,298	-	2,023,104	6,575,561	-
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
Կրեդիտորական պարտքեր	742,495	-	63,563	8,983,988	-
	742,495	-	63,563	8,983,988	-

2. Գործարքներ արտարժույթով

Արտարժույթը ՀՏԶՀ-ի ֆունկցիոնալ արժույթից տարբերվող արժույթն է:

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի՝ գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Որպես փոխարժեք ընդունվում է Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված արժույթային շուկայում արտարժույթի նկատմամբ ֆունկցիոնալ արժույթի միջին փոխարժեքը:

ՀՏԶՀ-ի բանկային հաշիվները վարվում, իսկ գործարքներն իրականացվում են ԱՄՆ դոլարով (USD), Եվրոյով (EUR) և ՀՀ դրամով (AMD): ՀՀ դրամով և Եվրոյով արտահայտված գործարքները փոխարկվում են ԱՄՆ դոլարի ՀՀ Կենտրոնական բանկի սահմանած միջին փոխարժեքով:

ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված USD միջին փոխարժեքները EUR-ի և AMD-ի նկատմամբ հետևյալն են.

	31.12.2024թ. դրությամբ	31.12.2023թ. դրությամբ
AMD	396.56	404.79
EUR	1.0437	1.1065
	2024թ. միջին փոխարժեք	2023թ. միջին փոխարժեք
AMD	392.73	392.54
EUR	1.082	1.082

2.7 Դրամաշնորհներ կառավարությունից

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Կառավարությունից ստացված դրամաշնորհները, որոնք որոշակի պայմաններով տրվում են ՀՏՀՀ կանոնադրական գործունեության իրականացման նպատակով, ճանաչվում են իրենց իրական արժեքով, երբ կա հիմնավորված երաշխիք, որ.

- ա) ՀՏՀՀ-ն կատարելու է դրամաշնորհներին հարակից պայմանները, և
- բ) դրամաշնորհներն ստացվելու են:

Հիմնական միջոցների ձեռքբերմանը վերաբերող դրամաշնորհները հետաձգվում են և ճանաչվում ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

Ծախսերին վերաբերող դրամաշնորհները հետաձգվում են և ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում այն ժամանակաշրջաններում, որոնց ընթացքում դրանք փոխհատուցում են այն ծախսումները, որոնց համար ստացվել են:

2.8 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները՝ ըստ անհրաժեշտության: Ընթացիկ վերանորոգումները և պահպանման ծախսերը ծախսագրվում են նրանց կատարման պահին: Հիմնական միջոցների բաղկացուցիչների փոխարինման ծախսերը կապիտալացվում են, իսկ փոխարինված բաղկացուցիչները ապաճանաչվում են:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով՝ կիրառելով մաշվածության հետևյալ տարեկան տոկոսաչափերը՝

Մեքենասարքավորումներ	15%-30%
Տրանսպորտային միջոցներ	12%-20%
Գրասենյակային գույք	12%-20%

2.9. Դրամական միջոցներ

Դրամական միջոցները բաղկացած են բանկային հաշիվների մնացորդներից:

2.10. Կանխավճարներ

Կանխավճարները հաշվառվում են՝ արժեքից հանելով արժեզրկումից կորուստները: Եթե կա հայտանիշ, որ կանխավճարի հետ կապված ակտիվը, ապրանքը կամ ծառայությունը չեն ստացվելու, կանխավճարի հաշվեկշռային արժեքը համապատասխանաբար դուրս է գրվում, իսկ դրա համապատասխան արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

3. Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցներն իրենցից ներկայացնում են ակտիվներ, որոնք ձեռք են բերվել ծրագրերի շրջանակներում ՀՏՀՀ-ում օգտագործման համար.

	Տրանսպորտային միջոցներ	Մարքավորումներ	Գրասենյակային գույք և այլն	Ընդամենը
	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
Առ 1 հունվարի 2023թ.	130,816	479,085	27,787	637,688
Ձեռքբերումներ	246,601	46,525	6,333	299,459
Դուրսգրումներ	-	-	-	-
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	377,417	525,610	34,120	937,146
Ձեռքբերումներ	7,652	19,782	-	27,434
Դուրսգրումներ	-	(159)	-	(159)
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	385,069	545,233	34,120	964,422
Տարեկան մաշվածության ծախս				

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Առ 1 հունվարի 2023թ.	90,274	430,911	23,265	544,450
Տարեկան ծախս	41,960	18,975	2,402	63,337
Դուրսգորմներ	-	-	-	-
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	132,234	449,886	25,667	607,787
Տարեկան ծախս	27,231	18,357	1,328	46,916
Դուրսգորմներ	-	-	-	-
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	159,465	468,243	26,995	654,703
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>				
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	245,183	75,724	8,453	329,360
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	225,604	76,990	7,125	309,719

(ա) 31.12.2024թ. դրությամբ 254,736 ԱՄՆ դոլար (31.12.2023թ.՝ 238,121 ԱՄՆ դոլար) սկզբնական արժեքով հիմնական միջոցներն ամբողջությամբ մաշված են:

(բ) Հիմնադրամը իր գործունեությունը իրականացնում է պետության կողմից անհատույց տրամադրված՝ Երևան, Ուլնեցու 31, 5-րդ և 6-րդ հարկ՝ ընդհանուր 1,456.8 քմ, տարածքում: Նշված տարածքի հաշվառումը իրականացնում է «Պետական շնորհների հաշվառում և պետական օգնության բացահայտում» ՀՀՄՍ 20-ի «կապիտալ» մոտեցման հիման վրա՝ զուտ մոտեցումով, որի համաձայն շնորհը ճանաչվում է շահույթից կամ վնասից դուրս, ինչպես նաև այդ ստացված շնորհի գծով ակտիվներ կամ պարտավորություններ չեն ճանաչվում:

4. Ստացվելիք ֆոնդեր

Իրենցից ներկայացնում են ՀՏԶԶ ծրագրերի իրականացման համար ստացվելիք ֆոնդերը.

Ծրագիր	Ծնթ.	31.12.2024	31.12.2023
		ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
ՄԼՏԶ ԼՖ (SILD AF)	4.1	1,057,631	14,925,964
ՍԱԲԾ (SSIP)	4.2	9,147,852	10,182,229
ՏՏԵԶ (LEID)	4.3	7,527,140	23,072,362
USAID	4.4	442,468	442,468
USAID-1	4.4.ա	6,599,893	7,349,068
ՈՀԱԾ (ISMP)	4.5	373,291	1,052,045
Վեդի (VEDI)	4.6	1,043,701	6,790,061
ԶՌՀԿ (IWRM)	4.7	71,277,457	55,155,257
ՀԵԾ-II Փուլ 2, 3 (CIP II-P2,P3)	4.8	28,407,392	44,458,705
ԵԶԲԾ (YWIP)	4.9	2,352,704	8,063,351
ՍԱԲԾ ԼՖ (SSIP AF)	4.10	39,494,583	-
		167,724,112	171,491,510

4.1. ՄԼՏԶ ԼՖ (SILD AF)

IBRD Վարկ N 9060-AM ընդհանուր ֆինանսավորումը կազմում է 17,900,000 եվրո; վճարման արժույթը Եվրո:

	IBRD 9060-AM	ՀՀ Կառավարության համաֆինանսավորում	Համայնքի ներդրում	Դոնոր ԱՄՆ դոլար	Ընդամենը
		ԱՄՆ դոլար համարժեք	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
Առ 31.12.2023թ.	11,609,626	3,601,324	(284,986)	-	14,925,964
Շնորհված	-	-	50,494	-	50,494
Վերազնադատում	(291,220)	(94,818)	14,396	-	(371,642)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Ստացված	(10,436,840)	(3,110,345)	-	-	(13,547,185)
Առ 31.12.2024թ.	881,566	396,161	(220,096)	-	1,057,631

Funding receivable in movement in underlining currency, EUR, is follows:

	IBRD 9060-AM ԵՎՐՈ	ՀՀ Կառավարության համաֆինանսավորում ԵՎՐՈ	Համայնքի ներդրում ԵՎՐՈ	Դոնոր ԵՎՐՈ	Ընդամենը ԵՎՐՈ
Առ 31.12.2023թ.	10,492,209	3,254,699	(257,556)	-	13,489,352
Շնորհված	-	-	46,675	-	46,675
Ստացված	(9,647,555)	(2,875,126)	-	-	(12,522,680)
Առ 31.12.2024թ.	844,654	379,573	(210,881)	-	1,013,347

4.2 ՄԱԲԾ (SSIP)

ADB Վարկ 3284-ARM ընդհանուր ֆինանսավորումը կազմում է 63,259,000 SDR; վճարման արժույթը ԱՄՆ դոլար է:

	ADB Loan 3284-ARM ԱՄՆ դոլար	ՀՀ Կառավարության համաֆինանսավորում ԱՄՆ դոլար	Ընդամենը ԱՄՆ դոլար
Առ 31.12.2023թ.	12,669,720	(2,487,491)	10,182,229
Շնորհված	-	4,248,713	4,248,713
Վերագնահատում	-	-	-
Ստացված	(5,283,090)	-	(5,283,090)
Առ 31.12.2024թ.	7,386,630	1,761,222	9,147,852

4.3 ՏՏԵԶ (LEID)

IBRD Վարկ 8572-AM ընդհանուր ֆինանսավորումը կազմում է 42,800,000 ԱՄՆ դոլար; վճարման արժույթը ԱՄՆ դոլար է:

	IBRD 8572-AM ԱՄՆ դոլար	ՀՀ Կառավարության համաֆինանսավորում ԱՄՆ դոլար	Ընդամենը ԱՄՆ դոլար
Առ 31.12.2023թ.	15,017,140	8,055,222	23,072,362
Շնորհված	-	-	-
Ստացված	(12,541,409)	(3,003,813)	(15,545,222)
Առ 31.12.2024թ.	2,475,731	5,051,409	7,527,140

1.3 USAID

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

USAID ընդհանուր ֆինանսավորումը կազմում է 8,600,000 ԱՄՆ դոլար; վճարման արժույթը ԱՄՆ դոլար է:

	USAID շնորհ	Համայնքի ներդրում	Ընդամենը
	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
Առ 31.12.2023թ.	-	442,468	442,468
Շնորհված	-	-	-
Ստացված	-	-	-
Առ 31.12.2024թ.	-	442,468	442,468

4.4. ա USAID-1

USAID ընդհանուր ֆինանսավորումը կազմում է 6,000,000 ԱՄՆ դոլար; վճարման արժույթը ԱՄՆ դոլար է:

	USAID շնորհ	Համայնքի ներդրում	Ընդամենը
	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
Առ 31.12.2023թ.	5,399,500	1,949,568	7,349,068
Շնորհված	-	-	-
Ստացված	-	(749,175)	(749,175)
Առ 31.12.2024թ.	5,399,500	1,200,393	6,599,893

4.5. ՈՀԱՄ (ISMP)

ISPM ընդհանուր ֆինանսավորումը կազմում է 40,000,000 ԱՄՆ դոլար; վճարման արժույթը ԱՄՆ դոլար է:

	EDB	ՀՀ Կառավարության համաֆինանս սավորում	Համայնքի ներդրում	Ընդամենը
	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
Առ 31.12.2023թ.	-	888,183	163,862	1,052,045
Շնորհված	-	-	-	-
Ստացված	-	(666,187)	(12,567)	(678,754)
Առ 31.12.2024թ.	-	221,996	151,295	373,291

4.6. Վեդի (VEDI)

AFD վարկ No. CAM 1002 01 Y ընդհանուր ֆինանսավորումը կազմում է 75,000,000 եվրո: Վճարման արժույթը եվրո է:

	ՀՀ Կառավարության համաֆինանս սավորում	Ընդամենը
AFD		

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՑԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՉԻՄԱՆՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվառվությունների կից ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	ԱՄՆ դոլար համարժեք	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
Առ 31.12.2023թ.	5,532,497	1,257,564	6,790,061
Շնորհված	-	18,037	18,037
Վերագնահատում	(232,801)	(22,831)	(255,632)
Ստացված	(4,255,995)	(1,252,770)	(5,508,765)
Առ 31.12.2024թ.	1,043,701	-	1,043,701

Ստացվելիք ֆինանսավորման շարժը հիմքային արժույթով՝ եվրոյով, հետևյալն է.

	AFD Եվրո	ՀՀ Կառավարության համաֆինանսավորում Եվրո	Ընդամենը Եվրո
Առ 31.12.2023թ.	5,000,000	1,136,525	6,136,525
Շնորհված	-	17,282	17,282
Ստացված	(4,000,000)	(1,153,807)	(5,153,806)
Առ 31.12.2024թ.	1,000,000	-	1,000,001

4.7. ԶՈՀԿ (TWRM)

KfW Վարկ BMZ-No2014.67.950 ընդհանուր ֆինանսավորումը կազմում է 50,000,000 եվրո, ինչպես նաև 300,000 եվրո դրամաշնորհ: Վճարման արժույթը եվրո է:

	KFW ԱՄՆ դոլար համարժեք	ՀՀ Կառավարության համաֆինանսավորում ԱՄՆ դոլար	Ընդամենը ԱՄՆ դոլար
Առ 31.12.2023թ.	36,659,486	18,495,771	55,155,257
Շնորհված	20,470,244	4,094,049	24,564,293
Վերագնահատում	(3,190,816)	(1,239,193)	(4,430,009)
Ստացված	(2,983,439)	(1,028,645)	(4,012,084)
Առ 31.12.2024թ.	50,955,475	20,321,982	71,277,457

Ստացվելիք ֆինանսավորումը հիմքային արժույթով՝ եվրոյով, հետևյալն է.

	KFW ԵՎՐՈ	ՀՀ Կառավարության համաֆինանսավորում ԵՎՐՈ	Ընդամենը ԵՎՐՈ
Առ 31.12.2023թ.	33,131,040	16,715,569	49,846,609
Շնորհված	18,500,000	3,700,000	22,200,000
Ստացված	(2,809,125)	(944,489)	(3,753,614)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Առ 31.12.2024թ.	48,821,915	19,471,080	68,292,995
------------------------	-------------------	-------------------	-------------------

4.8 ՀԵԾ-II Փուլ 2, 3 (CIP II-P2,P3)

KfW վարկ BMZ N 2013 66 343 ընդհանուր ֆինանսավորումը կազմում է 30,000,000 EUR, EIB վարկ FIN 82.043 Separis 2012-0322 ընդհանուր ֆինանսավորումը կազմում է 16,658,267 EUR, EU-NIF Grant IG6 2020 EUR, EU-NIF Grant IG 2020 61 554 ընդհանուր ֆինանսավորումը կազմում է 12,000,000 և KfW վարկ - BMZ N 2009 66 515 ընդհանուր ֆինանսավորումը կազմում է 1,114,165 եվրո: Վճարման արժույթը եվրո է:

	KFW	EU-NIF	EIB	ՀՀ Կառավարության համաֆինանսավորում	Ընդամենը
	ԱՄՆ դոլարին համարժեք	ԱՄՆ դոլարին համարժեք	ԱՄՆ դոլարին համարժեք	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
Առ 31.12.2023թ.	15,276,679	12,955,215	8,916,470	7,310,341	44,458,705
Շնորհված	-	-	-	-	-
Վերագնահատում	(692,613)	(724,946)	(414,761)	(313,286)	(2,145,606)
Ստացված	(5,600,267)	(286,578)	(5,309,793)	(2,709,069)	(13,905,707)
Առ 31.12.2024թ.	8,983,799	11,943,691	3,191,916	4,287,986	28,407,392

Ֆոնդերի շարժը հիմքային արժույթով՝ եվրոյով, հետևյալն է.

	KFW	EU-NIF	EIB	ՀՀ Կառավարության համաֆինանսավորում	Ընդամենը
	ԵՎՐՈ	ԵՎՐՈ	ԵՎՐՈ	ԵՎՐՈ	ԵՎՐՈ
Առ 31.12.2023թ.	13,806,311	11,708,287	8,058,267	6,606,728	40,179,593
Շնորհված	-	-	-	-	-
Ստացված	(5,198,674)	(264,690)	(5,000,000)	(2,498,284)	(12,961,648)
Առ 31.12.2024թ.	8,607,637	11,443,597	3,058,267	4,108,444	27,217,945

4.9 ԵԶԲԾ (YWIP)

YWIP ընդհանուր ֆինանսավորումը կազմում է 14,000,000 ԱՄՆ դոլար: ԵՆԲ-ի միջոցներ՝ 7,000,000 ԱՄՆ դոլար և ԵՄ-ՆԻՖ ֆոնդեր՝ 5,500,000 եվրո: Վճարման արժույթը ԱՄՆ դոլար է:

	EIB	EU-NIF	ՀՀ Կառավարության համաֆինանսավորում	Ընդամենը
	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
Առ 31.12.2023թ.	4,000,032	2,056,357	2,006,962	8,063,351
Շնորհված	-	-	914,888	914,888
Ստացված	(1,934,071)	(2,035,357)	(2,656,107)	(6,625,535)
Առ 31.12.2024թ.	2,065,961	21,000	265,743	2,352,704

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

4.10 Կառավարության ծրագրերի դրամաշնորհներ

	ՀՀ Կառավարության համաֆինանս ԱՄՆ դոլար	Ընդամենը ԱՄՆ դոլար
Առ 31.12.2023թ.	-	-
Շնորհված	47,031,157	47,031,157
Ստացված	(47,031,157)	(47,031,157)
Առ 31.12.2024թ.	-	-

4.11 ՄԱԲԾ ԼՖ (SSIP AF)

ADB Վարկ 4351-ARM ընդհանուր ֆինանսավորումը կազմում է 61,400,000 եվրո: ՀՀ կառավարությունը ծածկում է հարկերը 12,280,000 եվրոյի չափով:

	ADB	ՀՀ Կառավարության համաֆինանսավորում	Ընդամենը
	ԱՄՆ դոլար համարժեք	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
Առ 31.12.2023թ.	-	-	-
Շնորհված	66,423,253	13,284,651	79,707,904
Վերագնահատում	(1,173,284)	(268,875)	(1,442,159)
Ստացված	(33,118,724)	(5,652,438)	(38,771,162)
Առ 31.12.2024թ.	32,131,245	7,363,338	39,494,583

ՄԱԲԾ ԼՖ

	ADB	ՀՀ Կառավարության համաֆինանսավորում	Ընդամենը
	ԵՎԸՈ	ԵՎԸՈ	ԵՎԸՈ
Առ 31.12.2023թ.	-	-	-
Շնորհված	61,400,000	12,280,000	73,680,000
Ստացված	(30,614,123)	(5,224,973)	(35,839,096)
Առ 31.12.2024թ.	30,785,877	7,055,027	37,840,904

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

5. Կանխավճարներ

	31.12.2024	31.12.2023
	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
Շինարարական աշխատանքների գծով	32,770,633	28,983,749
Այլ	91,965	15,514
	32,862,598	28,999,263
Կանխավճարները ըստ ծրագրերի		
ՋՌՀԿ (IWRM)	12,915,304	13,698,914
ՍԱԲԾ ԼՖ (SSIP AF)	6,859,110	-
ՍԱԲԾ (SSIP)	854,879	6,640,607
ՏՏԵԶ (LEID)	172,622	2,257,249
ԵԶԲԾ (YWIP)	473,559	2,215,364
Վեդի (VEDI)	160,722	1,271,066
ՀԵԾ-II Փուլ 2, 3 (CIP II-P2,P3)	77,388	1,809,961
ՍՆՏԶ ԼՖ (SILD AF)	-	660,033
ՈՀԱԾ (ISMP)	-	299,143
Կառավարության ծրագրեր	11,270,645	-
Այլ ծրագրեր	78,369	146,926
	32,862,598	28,999,263

ա/ Մինչև 20% կանխավճար տրամադրվում է շինարարական աշխատանքներ իրականացնող կազմակերպություններին՝ համապատասխան բանկային երաշխիքների ստացման դեպքում:

6. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	Ծրագիր	Արժույթ	31.12.2024	31.12.2023
			ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
Նպատակային հաշիվ (EDB)	ՈՀԱԾ (ISMP)	USD	1,211,792	4,114,934
Համայնքային համաֆինանսավորում	ՈՀԱԾ (ISMP)	AMD	66,338	63,066
Նպատակային հաշիվ (IBRD 8283-AM)	ՍՆՏԶ (SILD)	USD	45	44
Նպատակային հաշիվ	ՍՆՏԶ ԼՖ (SILD AF)	AMD	21,758	-
Նպատակային հաշիվ (IBRD 9060-AM)	ՍՆՏԶ ԼՖ (SILD AF)	EUR	1,381,915	258,294
Դեպոզիտային հաշիվ (ADB 3284-ARM)	ՍԱԲԾ (SSIP)	USD	126,866	2,357,014
Դեպոզիտային հաշիվ	ՍԱԲԾ ԼՖ (SSIP AF)	EUR	5,312,561	-
Դեպոզիտային հաշիվ	ՍԱԲԾ ԼՖ (SSIP AF)	AMD	291,615	-
Նպատակային հաշիվ (AFD)	Վեդի (VEDI)	EUR	1,633,955	1,423,949
Նպատակային հաշիվ (IBRD 8572)	ՏՏԵԶ (LEID)	USD	1,239,186	689,007
Նպատակային հաշիվ (KFW)	ՀԵԾ-II Փուլ 2, 3	EUR	959,080	212,112

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Նպատակային հաշիվ	ԵԶԶԾ (YWIP)	USD	192,513	8,308
Նպատակային հաշիվ	ԵԶԶԾ (YWIP)	AMD	691	-
Նպատակային հաշիվ	Կառավարության ծրագրեր	AMD	1,793,106	-
Այլ հաշիվներ		USD	179,709	28,271
Այլ հաշիվներ		AMD	1,987,105	3,677,971
			16,398,235	12,832,970

7. Հիմնադիրների ներդրումներ

ՀՏԶՀ-ի միակ հիմնադիրը ՀՀ Կառավարությունն է: Հիմնադիրը ներդրել է հիմնական միջոցներ՝ 151,631 ԱՄՆ դոլար գնահատված արժեքով: Նշված հիմնական միջոցները 2006թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամբողջությամբ մաշված են:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

8. Դրամաշնորհներ կառավարությունից

ՀՏԶՀ-ի կողմից ծրագրերի իրականացման համար ստացված դրամաշնորհների շարժը հետևյալն է.

1.12.2023թ. օգնությունների	SILD	SILD AF	SSIP	LEID	USAID-1	USAID	SSIP AF	ISMP	VEDI	IWRM	CIP II-P2,P3	YWIP	GP	Այլ	Ընդամենը
	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD
Սկզբնական մնացորդ	387,931	16,781,397	16,550,175	25,464,342	7,468,809	433,850	-	4,869,604	5,684,706	68,850,054	44,746,323	10,203,235	602,977	268,132	202,311,535
Ստացված դրամաշնորհներ	-	50,494	-	-	-	-	79,707,904	-	18,037	24,564,293	-	914,888	47,031,157	618,923	152,905,696
Այլ աճ/ նվազում	-	-	-	-	-	-	-	-	1,652,220	-	-	-	-	-	1,652,220
Վերագնահատում	-	(519,523)	(103,118)	17,074	-	-	(1,886,604)	(37,040)	(104,594)	(5,053,161)	(2,036,205)	(25,650)	(42,944)	-	(9,791,765)
Ծրագրատեղի և ծախսերի ամսական պատասխաններ	-	(13,727,291)	(9,391,223)	(17,932,230)	(598,980)	-	(26,155,286)	(3,423,578)	(6,704,065)	(4,701,199)	(14,223,862)	(8,688,819)	(34,658,226)	(278,454)	(140,483,213)
Վերջնական մնացորդ	387,931	2,585,077	7,055,835	7,549,186	6,869,829	433,850	51,666,014	1,408,986	546,303	83,659,986	28,486,256	2,403,654	12,932,964	608,601	206,594,473

31.12.2023թ. ավարտված տարի	SILD	SILD AF	SSIP	LEID	USAID-1	USAID	ISMP	VEDI	IWRM	CIP II-P2,P3	YWIP	Այլ	Ընդամենը
	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD
Սկզբնական մնացորդ	603,366	25,381,913	49,815,584	37,568,543	-	433,849	16,620,000	9,828,481	67,245,518	54,455,250	12,338,624	939,627	275,230,755
Ստացված դրամաշնորհներ	-	-	-	-	7,980,000	-	-	-	-	-	(402,358)	980,200	8,557,842
Այլ աճ/ նվազում	-	-	-	-	-	-	-	(4,018)	-	-	-	-	(4,018)
Վերագնահատում	(9,183)	717,895	133,435	(54)	-	1	13,692	237,174	2,441,782	1,732,672	(434)	81	5,267,061
Ծրագրատեղի և ծախսերի համապատասխան եկամուտ	(206,252)	(9,318,411)	(33,398,844)	(12,104,147)	(511,191)	-	(11,764,088)	(4,376,931)	(837,246)	(11,432,599)	(1,732,597)	(1,048,799)	(86,731,105)
Վերջնական մնացորդ	387,931	16,781,397	16,550,175	25,464,342	7,468,809	433,850	4,869,604	5,684,706	68,850,054	44,746,323	10,203,235	871,109	202,311,535

9. Կրեդիտորական պարտքեր

	31.12.2024 ԱՄՆ դոլար	31.12.2023 ԱՄՆ դոլար
Շինարարական աշխատանքների գծով	8,584,361	8,355,238
Այլ	315,602	1,434,808
	8,899,963	9,790,046
Կրեդիտորական պարտքերը ըստ ծրագրերի		
ՍԱԲԾ (SSIP)	2,841,475	2,506,687
ՏՏԵԶ (LEID)	997,882	531,362
ՈՀԱԾ (ISMP)	290,335	715,123
Վեդի (VEDI)	2,318,232	3,843,966
ՀԵԾ-II Փուլ 2, 3 (CIP II-P2, P3)	957,602	1,734,455
ԵԶԲԾ (YWIP)	615,860	-
ՄՆՏԶ ԼՖ (SILD AF)	194,573	164,950
ՍԱԲԾ ԼՖ (SSIP AF)	7,913	-
ՋՌՀԿ (IWRM)	652,298	142,049
Կառավարության ծրագրեր	10,962	
Այլ ծրագրեր	12,831	151,454
	8,899,963	9,790,046

ա) Պահումները կատարվում են ծառայությունների դիմաց դուրս գրված հաշիվների 10% չափով՝ Վեդի (VEDI) և ՀԵԾ-II Փուլ 2, 3 ծրագրերի շրջանակում, 5% չափով՝ ՄՆՏԶ, ՏՏԵԶ, ՍԱԲԾ և ՈՀԱԾ (ISMP) ծրագրերի շրջանակում, մինչև մեկ տարի ժամկետով՝ որպես աշխատանքի որակի երաշխիք:

10. Ծրագրային ծախսեր

31.12.2024թ. ավարտված տարի	SILD	SILD AF	SSIP	LEID	USAID-1	SSIP AF	ISMP	VEDI	IWRM	CIP II-P2,P3	YWIP	GP	Այլ	Ընդամենը
	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD
Աշխատանքներ	-	3,497,821	8,254,897	15,601,907	-	25,587,087	2,688,021	5,624,328	3,101,146	11,493,511	7,973,047	33,479,654	-	117,299,421
Ապրանքներ	-	9,314,520	-	-	142,057	-	72,995	-	-	-	-	-	-	9,529,572
Խորհրդատվական ծառայություններ և ուսուցում	-	137,038	480,667	1,917,639	439,729	568,198	184,137	864,566	1,218,275	2,730,350	303,406	289,816	278,454	9,412,276
Գործարանական ծախսեր	-	777,266	655,466	412,491	8,190	-	472,787	197,893	363,370	-	412,355	888,178	-	4,187,996
Հիմնական միջոցների մաշվածություն հնարաններ	-	646	192	192	9,004	-	7,639	17,278	18,408	-	11	578	-	53,948
31.12.2023թ. ավարտված տարի	-	13,727,291	9,391,223	17,932,230	598,980	26,155,286	3,423,578	6,704,065	4,701,199	14,223,862	8,688,819	34,658,226	278,454	140,483,213
Աշխատանքներ	SILD	SILD AF	SSIP	LEID	USAID-1	SSIP AF	ISMP	VEDI	IWRM	CIP II-P2,P3	YWIP	GP	Այլ	Ընդամենը
	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD
Ապրանքներ	183,063	3,363,851	32,170,063	10,728,038	-	-	9,608,443	3,179,212	-	9,942,180	1,382,980	-	-	70,557,830
Խորհրդատվական ծառայություններ և ուսուցում	-	4,662,380	-	63,574	351,906	-	1,186,400	-	-	-	-	-	982,602	7,246,862
Գործարանական ծախսեր	-	254,920	921,107	1,157,492	141,350	-	548,281	1,022,007	591,215	1,490,420	31,626	-	12,724	6,171,142
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	13	1,037,084	307,441	154,854	9,683	-	419,209	157,333	236,464	-	317,979	-	53,473	2,693,533
Ընդամենը	206,252	9,318,411	33,398,844	12,104,146	511,191	-	11,764,088	4,376,930	837,246	11,432,600	1,732,598	-	1,048,799	86,731,105

2.2022թ. արտված հի	SILD	SILD AF	SSIP	LEID	USAID-1	SSIP AF	ISMP	VEDI	IWRM	CIP II-P2,P3	YWIP	Government t Projects	U\$J	Հնդամիլիոն USD
	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD		USD	USD
ազգային/արտազգային հիմք	-	13,496,691	1,034,377	15,545,223	769,590	38,771,162	678,754	5,508,767	4,012,084	13,905,707	6,625,535	47,031,157	218,923	147,597,971
ըն/շտրի	-	10,436,840	5,283,090	12,541,410	749,175	33,118,724	-	4,255,997	2,983,439	11,196,638	3,969,428	-	218,923	84,753,663
ժողովարարություն	-	3,110,345	(4,248,713)	3,003,814	-	5,652,438	666,187	1,252,770	1,028,645	2,709,069	2,656,107	47,031,157	-	62,861,819
հայերի հիմք	-	(50,494)	-	-	20,415	-	12,567	-	-	-	-	-	-	(17,511)
արտազգային հիմք	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
արտազգային հիմք	-	(13,003,096)	(3,265,185)	(14,988,811)	(471,584)	(32,969,609)	(3,580,872)	(5,285,119)	(4,018,991)	(13,232,733)	(6,441,703)	(45,814,729)	(775,951)	(143,848,384)
արտազգային հիմք	-	(3,034,345)	(2,129,068)	(12,658,677)	-	(32,401,413)	(2,817,052)	(4,210,939)	(2,738,258)	(10,503,664)	(5,731,095)	(44,630,634)	(24,929)	(120,880,074)
արտազգային հիմք	-	(9,054,451)	-	-	(320,073)	-	(73,371)	-	-	-	-	-	(395,350)	(9,843,250)
արտազգային հիմք	-	(137,035)	(480,651)	(1,917,643)	(143,322)	(568,196)	(215,814)	(875,777)	(917,363)	(2,729,068)	(298,252)	(279,014)	(345,410)	(8,907,545)
արտազգային հիմք	-	(777,266)	(655,466)	(412,491)	(8,190)	-	(474,629)	(198,403)	(363,370)	-	(412,355)	(905,081)	(10,263)	(4,217,514)
արտազգային հիմք	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
արտազգային հիմք	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(278,454)	(278,454)
արտազգային հիմք	-	74,043	976	(6,234)	-	(18,924)	2,248	(13,642)	6,907	73,994	1,063	(26,299)	-	94,132
արտազգային հիմք	-	567,637	(2,229,832)	550,178	298,006	5,782,629	(2,899,869)	210,005	0	746,968	184,895	1,190,129	(835,482)	3,565,265
արտազգային հիմք	390,144	1,307,755	2,372,345	689,007	58,684	-	4,178,000	1,423,950	-	212,112	8,308	602,977	1,589,688	12,832,970
արտազգային հիմք	390,144	1,875,392	142,513	1,239,185	356,690	5,782,629	1,278,131	1,633,955	0	959,080	193,203	1,793,106	754,206	16,398,235
արտազգային հիմք	-	13,496,691	1,034,377	15,545,223	769,590	38,771,162	678,754	5,508,767	4,012,084	13,905,707	6,625,535	47,031,157	218,923	147,597,971

Դրամական հոսքեր ըստ ծրագրերի

31.12.2023թ. տվյալված տարի	SILD	SILD AF	SSIP	LEID	USAID-1	ISMIP	VEDI	IWRM	CIP II- P2,P3	YWIP	Այլ	Ընդամենը
	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD
Մտացված/ (վարարական) ձևերը	21,258	9,954,973	28,795,637	13,228,326	630,932	12,253,126	961,343	13,902,451	8,233,878	3,472,151	1,475,008	92,929,083
Վարկ/շնքի	(197,240)	6,871,237	17,127,090	10,617,923	600,500	10,251,775	-	13,243,456	6,102,191	2,403,951	-	67,020,883
22 Կառավարություն	230,154	2,591,482	11,668,547	2,610,403	-	1,946,855	961,343	658,995	2,131,687	1,068,200	1,475,008	25,342,674
Համայնքի ներքոյում	(11,656)	492,254	-	-	30,432	54,496	-	-	-	-	-	567,246
Այլ հովանավորներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ծրագրային ծախսեր	(357,817)	(9,870,442)	(31,251,337)	(13,037,025)	(572,248)	(10,256,167)	(5,326,472)	(13,900,794)	(9,452,038)	(3,867,141)	(1,092,508)	(98,983,989)
Աշխատանքներ	(280,883)	(3,624,658)	(30,022,306)	(11,661,107)	-	(8,105,356)	(4,143,379)	(13,041,614)	(7,970,887)	(3,532,539)	(24,929)	(82,407,658)
Անարանքներ	(76,934)	(4,952,210)	-	(63,574)	(395,160)	(1,211,344)	(22,491)	-	-	-	(1,060,207)	(7,781,920)
Խորհրդատվություն և ուսուցում	-	(256,363)	(921,590)	(1,157,490)	(140,346)	(518,702)	(1,002,486)	(622,717)	(1,481,151)	(16,623)	(7,372)	(6,124,840)
Գործառնական ծախսեր	-	(1,037,211)	(307,441)	(154,854)	(36,742)	(420,765)	(158,116)	(236,463)	-	(317,979)	-	(2,669,571)
Այլ գործառնական հոսքեր (զուտ)	(13)	-	19	(299)	-	-	-	-	-	-	(1)	(294)
Արտաբյուջայի օգուտ/(վրդուտ)	(14,570)	(31,969)	18,016	(2,872)	-	2,493	80,990	(1,657)	48,720	2,606	(34,625)	67,132
Դրամական զուտ հոսք	(351,142)	52,562	(2,437,665)	188,130	58,684	1,999,452	(4,284,139)	-	(1,169,440)	(392,384)	347,874	(5,988,068)
Մկրդնական մնացորդ	741,286	1,255,193	4,810,010	500,877	-	2,178,548	5,708,089	-	1,381,552	400,692	1,844,791	18,821,038
Վերջնական մնացորդ	390,144	1,307,755	2,372,345	689,007	58,684	4,178,000	1,423,950	-	212,112	8,308	2,192,665	12,832,970

11. Հարկեր

Կիրառելի հարկերը հաշվարկվում և վճարվում են Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենքների համաձայն:

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույթաչափը 2024թ. -ի համար սահմանված է 18% է (2023թ.՝ 18%):

12. Դատական հայցեր

ՀՏԶՀ-ի կամ նրա իրականացված ծրագրերի դեմ էական պահանջներ չկան հաշվետու ամսաթվի և այս հաշվետվությունների կազմման ամսաթվի դրությամբ:

13. ՖԶՄՄ 13 Իրական արժեքի չափման բացահայտումներ

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է այն ակտիվները և պարտավորությունները, որոնց իրական արժեքները բացահայտվել են ծանոթագրություններում.

Հոդված	Իրական արժեք ԱՄՆ դոլար	Գնահատման մեթոդ	Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակ	Նշանակալի ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ
Ստացվելիք ֆոնդեր	167,724,112	Ընթացիկ Կարճաժամկետ (12 ամսից պակաս) առևտրային կրեդիտորական պարտքերի հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին:	Մակարդակ 3	Կիրառելի չէ
Կրեդիտորական պարտքեր	8,899,963	Ընթացիկ Կարճաժամկետ (12 ամսից պակաս) առևտրային կրեդիտորական պարտքերի հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին:	Մակարդակ 3	Կիրառելի չէ